

Projekt skupnega ukrepanja ImpleMENTAL

Prenos dobrih praks s področja duševnega zdravja

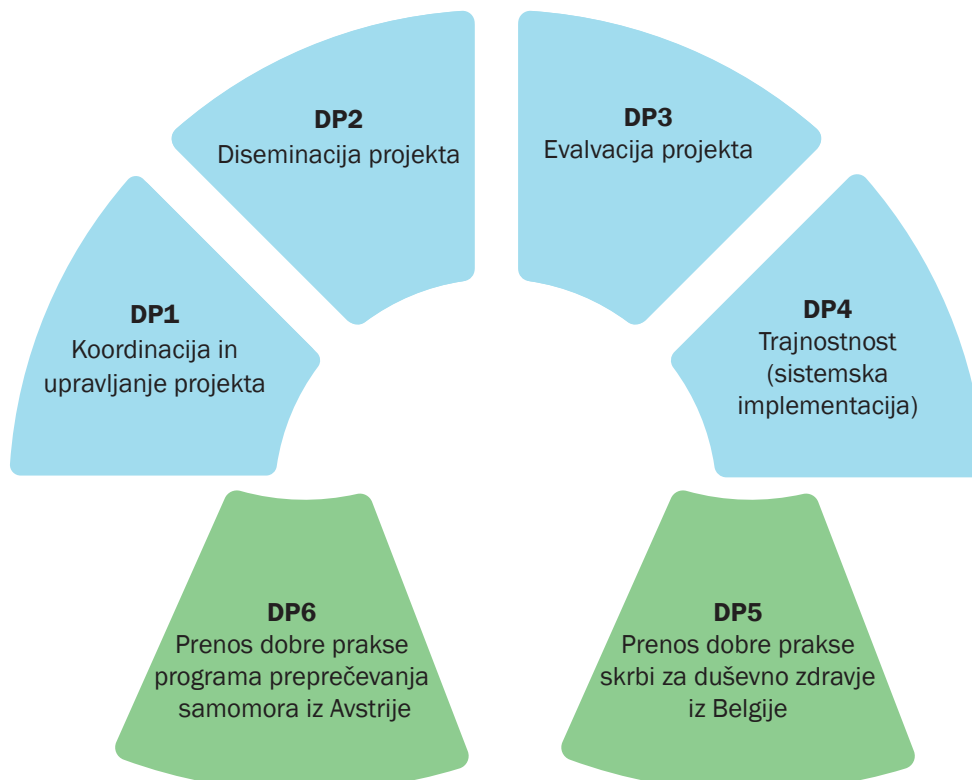
(oktober 2021 – september 2024)

Namen projekta skupnega ukrepanja (Joint Action – JA) ImpleMENTAL je oblikovanje in implementacija boljših strategij ter intervencij v državah članicah na področju promocije duševnega zdravja, preventive duševnih motenj in storitev oskrbe na skupnostni ravni.

Cilji projekta:

- podpreti prenos dobrih praks: reformo sistema skrbi za duševno zdravje v Belgiji in nacionalni program preprečevanja samomora v Avstriji;
- podpreti mednarodno sodelovanje, izmenjavo znanj in vzajemno učenje za učinkovito izvajanje dobrih praks;
- opredeliti in razumeti trenutne razmere na področju storitev za duševno zdravje;
- spodbuditi sodelovanje med strokami in večjo integracijo duševnega zdravja v primarno zdravstveno varstvo;
- opredeliti potrebe in vrzeli v znanju za vzpostavitev, izboljšanje ali razširitev medsektorskih mrež in storitev za duševno zdravje, ki temeljijo na skupnostnem pristopu;
- povečati učinkovitost in dostopnost sistema duševnega zdravja;
- prispevati k zmanjšanju umrljivosti zaradi samomora v Evropi.

DELOVNI PAKETI PROJEKTA

SODELUJOČE DRŽAVE

- Grčija - Avstrija - Bolgarija - Hrvaška - Ciper - Češka - Estonija - Finska - Francija
- Nemčija - Madžarska - Islandija - Italija - Litva - Malta - Nizozemska - Norveška
- Srbija - Slovenija - Španija - Švedska

Projekt koordinira *National Public Health Organization* – NPHO (Grčija). Nacionalni inštitut za javno zdravje je partner v vseh delovnih paketih projekta.

DODANA VREDNOST ZA SLOVENIJO

Cilji projekta se skladajo s cilji nacionalnega programa duševnega zdravja 2018–2028 (program MIRA).

- Dodatna znanja in izkušnje bodo prispevale k učinkoviti implementaciji programa MIRA.
- Mednarodno sodelovanje bo izboljšalo primerljivost podatkov s področja skrbi za duševno zdravje.
- Implementacija dobrih praks iz tujine bo okrepila pogoje za trajnostno, sistemsko implementacijo dobrih praks, ki so predvidene v okviru programa MIRA.

Prenos dobre prakse sistema skrbi za duševno zdravje v Belgiji

Delovni paket 5 (DP5)

Belgijska reforma sistema skrbi za duševno zdravje temelji na celovitem in integriranem pristopu, kjer je uporabnik v središču mreže storitev, ki mu omogoča učinkovito uporabo virov v skladu z njegovimi potrebami.

Cilji belgijske reforme:

- deinstitucionalizacija (zdravljenje v zdravstvenih institucijah samo za osebe, ki to res potrebujejo);
- rehabilitacija in ponovno vključevanje v družbo (sodelovanje s sektorji za izobraževanje, delo, socialo, kulturo itd.);
- medsektorsko povezovanje (vzpostavitev mreže služb, ki deluje okrog posameznika);
- krepitev oskrbe v bolnišnicah (intenzivna oskrba znotraj bolnišnice, ki omogoča krajšo nastanitev, in zdravljenje s programi intenzivne oskrbe);
- konsolidacija (ureditev različnih pilotnih projektov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni v okviru koncepta globalizacije duševnega zdravja).

Implementacija reforme poteka na nivoju lokalnih mrež za duševno zdravje, ki jih sestavljajo koordinator mreže in predstavniki lokalnih akterjev iz različnih sektorjev. Vsak deležnik prispeva svoje strokovno znanje in spretnosti, da lahko vsi skupaj s sodelovanjem zagotavljajo odgovor na potrebe lokalnega prebivalstva po duševnem zdravju. **Lokalna mreža vključuje in skrbi za:**

- preprečevanje duševnih motenj, spodbujanje duševnega zdravja, zgodnje odkrivanje, presejanje in diagnosticiranje;
- mobilne (krizne) time, ki zagotavljajo intenzivno zdravljenje akutnih in kroničnih stanj v uporabnikovem okolju;
- rehabilitacijske time s ciljem okrevanja in vključevanja uporabnikov v skupnost;
- intenzivno oskrbo v psihiatričnih bolnišnicah in na psihiatričnih oddelkih za osebe z akutnimi in kroničnimi stanji;
- nastanitveni prostori, ki omogočajo ponudbo oskrbe, kadar oskrba na domu ni mogoča.

WP5 se usmerja v prenos in pilotno izvajanje izbranih elementov belgijske reforme sistema skrbi za duševno zdravje. Posamezne države članice se odločijo, katere elemente bodo implementirale v skladu z rezultati analize stanja in potreb ter lastnimi prednostnimi nalogami.

WP5 vodita *Federal Centre for Health Education – BZgA* (Nemčija) in *Regione Lombardia* (Italija).

Izdelki delovnega paketa:

1. Analiza stanja in potreb (Situation Analysis and Needs Assessment – SANA) posamezne države, pilotna izvedba izbranih in prilagojenih elementov belgijske dobre prakse ter izdelava poročila z analizo rezultatov pilotne izvedbe.
2. Preglednica kazalnikov na ravni države za ocenjevanje izvajanja in kakovosti oskrbe in preventive na področju duševnega zdravja ter poročilo o rezultatih uporabe kazalnikov.
3. Sklop usposabljanj glede na potrebe deležnikov posamezne države, vezan na delovanje mrež služb za duševno zdravje, preventivno delo in oskrbo duševnega zdravja v skupnosti.
4. Enostaven načrt za trajnostno implementacijo pilotne izvedbe po izteku trajanja skupnega ukrepanja.

DODANA VREDNOST ZA SLOVENIJO

Skupnostni pristop k varovanju in krepitvi duševnega zdravja je osrednje vodilo programa MIRA. Na podlagi izkušenj in inovativnih pristopov iz Belgije bomo v Sloveniji povezali uporabnike in izvajalce storitev ter druge deležnike s področja duševnega zdravja v mrežo, ki bo predstavljala prostor izmenjave izkušenj ter potreb, predvsem pa sodelovanja in rasti. V obdobju projekta nameravamo pilotno vzpostaviti mrežo za duševno zdravje v vsaj dveh lokalnih okoljih.

Prenos dobre prakse nacionalnega programa preprečevanja samomora (SUPRA) v Avstriji

Delovni paket 6 (DP6)

Avstrijski nacionalni program preprečevanja samomora (Suicide Prevention Austria – SUPRA) vključuje tri ravni preventive: univerzalno, selektivno in indicirano preventivo.

Cilji programa SUPRA:

- podpora ogroženim osebam,
- omejevanje dostopnosti sredstev za samomor,
- ozaveščanje o samomoru in sodelovanje z mediji za odgovorno poročanje o samomoru,
- vključevanje programov za preprečevanje samomora v druge programe za promocijo zdravja,
- podpora raziskovanju samomorilnega vedenja.

SUPRA vključuje šest elementov:

- podporo in obravnavo oseb z visokim tveganjem v skladu z njihovimi potrebami;
- usklajeno in organizirano preprečevanje samomora;
- omejevanje dostopa do sredstev za samomor;
- ozaveščanje splošnega prebivalstva o samomorilnosti in spoprijemanju s psihosocialnimi krizami;
- vključevanje preprečevanja samomora v obstoječe dejavnosti za spodbujanje zdravja ter ukrepe za preprečevanje zasvojenosti in nasilja;
- zagotavljanje kakovosti programov in intervencij preprečevanja samomora na podlagi strokovnih znanj, izkušenj in dokazov.

WP6 se usmerja v prenos in pilotno izvajanje izbranih elementov programa SUPRA. Posamezne države članice se odločijo, katere elemente bodo implementirale v skladu z rezultati analize stanja in potreb ter lastnimi prednostnimi nalogami.

WP5 vodita *Gesundheit Österreich* – GmbH (Avstrija) in Ministrstvo za zdravje na Češkem.

Izdelki delovnega paketa:

1. Priročnik SUPRA o nacionalnem programu preprečevanja samomora v Avstriji.
2. Analiza stanja in potreb (SANA) posameznih držav na področju preprečevanja samomora ter opredelitev ovir in olajševalnih dejavnikov, ki vplivajo na implementacijo elementov avstrijske dobre prakse.
3. Usposabljanja s strani partnerskih držav o obstoječih programih in intervencijah, katerih namen je izmenjava dobrih praks in podpora pri razvoju strategij preprečevanja samomora.
4. Osnutek nacionalne/regijske strategije preprečevanja samomora.

DODANA VREDNOST ZA SLOVENIJO

Preprečevanje samomora je eno izmed šestih prioritetenih področij programa MIRA. Na podlagi izkušenj iz Avstrije in drugih držav bomo v Sloveniji nadgradili že obstoječe programe in intervencije (npr. sodelovanje z mediji, delo na področju postvencije) in začeli z razvojem novih (npr. omejevanje dostopnosti do sredstev za samomor). V obdobju projekta nameravamo vzpostaviti implementacijo *Smernic za postvencijo v šolskem okolju* in identificirati glavne načine samomora ter možnosti za njihovo preprečevanje.